

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Основи інклюзивної педагогіки»

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень вищої освіти*

Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*

Спеціальність *013 Початкова освіта*

Освітньо-професійна програма *Початкова освіта*

Кількість кредитів – *3,5*

Рік підготовки *2*, семестр – *4*

Компонент освітньої програми: *вибіркковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: **Ключкович Тетяна Василівна**, кандидат педагогічних наук, старший викладач; e-mail: tetyana.klyuchkovych@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Реформування освітньої системи України актуалізує проблеми підготовки педагогічних кадрів, здатних працювати в інклюзивному освітньому середовищі. В основі інклюзивного навчання лежить принцип забезпечення рівного доступу та якісної освіти для усіх учнів, і водночас реалізація індивідуального підходу до кожної дитини з особливими потребами. Сучасна школа і педагогічна наука повинні працювати над створенням освітнього середовища, комфортного і сприятливого для розвитку потенціалу дітей з різними можливостями та потребами. Формування інклюзивного освітнього середовища актуалізує пошук ресурсів і шляхів розв'язання комплексу методичних, організаційних, кадрових та інших проблем у цій сфері. Навчальний курс «**Основи інклюзивної педагогіки**» орієнтований на засвоєння студентами теоретико-методологічних, організаційно-методичних і нормативно-правових основ інклюзивної освіти. В умовах динамічного розвитку сучасного освітнього середовища майбутньому вчителю необхідно володіти основами інклюзивної педагогіки.

2. Метою навчальної дисципліни «**Основи інклюзивної педагогіки**» є засвоєння студентами теоретичних і практичних засад інклюзивної освіти, а також формування базових умінь і навичок, необхідних для педагогічної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Завдання навчального курсу: сформувати у студентів цілісне уявлення про предметну сферу, генезис і теоретико-методологічні основи інклюзивної педагогіки; ознайомити студентів із нормативно-правовими засадами й особливостями організації інклюзивного навчання в Україні; розкрити основи комплексної педагогічної діагностики розвитку дітей з особливими потребами та організації освітньої роботи з урахуванням різновидів відхилень у розвитку особистості; висвітлити структуру педагогічного інклюзивного процесу; ознайомити студентів з методами, засобами та формами організації інклюзивного навчання у закладах освіти.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. У процесі вивчення навчальної дисципліни «**Основи інклюзивної педагогіки**» студенти ознайомляться з предметною сферою інклюзивної освіти та її методологічними засадами, розглянуть концептуальні підходи до навчання дітей з особливими освітніми потребами, опанують знання щодо національного законодавства у сфері інклюзивної освіти, простежать становлення і розвиток інклюзивної педагогіки в Україні та закордоном, з'ясують специфіку діяльності вчителя початкової школи з організації інклюзивного навчання, вмітимуть проєктувати соціально-педагогічну роботу з учнями з особливими освітніми потребами, набудуть знань і вмінь щодо використання педагогічних методів і технологій у навчально-виховному процесі в інклюзивному освітньому середовищі.

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- предметне поле і понятійний апарат інклюзивної педагогіки;
- теоретико-методологічні основи досліджень у галузі інклюзивної педагогіки;
- нормативні документи, які регулюють інклюзивне навчання в освітніх закладах;
- професійні вимоги до фахівця, який працює в інклюзивному освітньому середовищі;
- основні види та причини відхилень у психофізичному розвитку особистості;
- інструментарій і критерії дидактичного діагностування учнів в інклюзивному класі;
- організаційні форми, сучасні методи навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами;

уміти:

- здійснювати науковий аналіз професійної діяльності вчителя в умовах інклюзивної освіти;
- застосовувати сучасні методики та технології соціально-педагогічної взаємодії з дітьми з особливими освітніми потребами;
- планувати, організовувати та аналізувати різноманітні види навчальних занять в інклюзивному контексті;
- аналізувати та оцінювати навчальні можливості дітей з різними особливостями психофізичного розвитку.

5. Література

1. Горішна Н. М. Інклюзивна освіта: підходи до розуміння та виклики розвитку. *Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки.* 2020. Вип. 6. С. 23-29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnuchkpn_2020_6_7

2. Інклюзивна освіта: досвід і перспективи: колект. монографія / Аргіропулос Д. та ін.; відп. ред. Г.Давиденко. Вінниця: Нілан, 2016. 241 с.
3. Колупаєва А., Савчук Л. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. 274 с.
4. Колупаєва А., Тараненко О. Інклюзивна освіта: від основ до практики: монографія. Київ: Видавнича група «АТОПОЛ», 2016. 152 с.
5. Кузава І.Б. Інклюзивна освіта дошкільників, які потребують корекції психофізичного розвитку: теорія та методика: монографія / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. К.; Луцьк: Іванюк В. П., 2013. 291 с.
6. Мартинчук О. В. Становлення і розвиток інклюзивної педагогіки як галузі педагогічного знання. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2016. Вип. 7(1). С. 260-280 URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2016_7\(1\)_27](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2016_7(1)_27)
7. Матвеева Н. Інклюзивна освіта в Україні: соціально-педагогічний аспект. *Освітній простір України*. 2017. Вип. 11. С. 180-187. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/opu_2017_11_32
8. Основи спеціальної та інклюзивної педагогіки: навч. посіб. / [Ю. Д. Бойчук та ін.; за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука]. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2018. 337 с.
9. Удич З. І. Інклюзивна освіта. Практикум для студентів педагогічних спеціальностей: [навч. посіб.] / Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка, Ін-т педагогіки та психології, Каф. педагогіки та менеджменту освіти. Тернопіль: Прінт-офіс, 2016. 141 с.
10. Удич З. Практикум "інклюзивна освіта" в організації навчальної діяльності майбутніх педагогів. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2018. Вип. 20(3). С. 148-153. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2018_20\(3\)_31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2018_20(3)_31)
11. Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. Львів: «Новий світ – 2000», 2019. 264 с.
12. Шевців З. М. Теоретичні основи інклюзивної педагогіки. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*. 2016. Вип. 13(1). С. 152-155. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2016_13\(1\)_47](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ozfm_2016_13(1)_47)